

Human Rights Due Diligence – Boliden Odda

Formål: Åpenhetsloven trer i kraft 1.juli 2022 – les mer om loven her: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99?q=%C3%A5penhetsloven>

Formålet med Åpenhetsloven er først og fremst åpenhet, å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan vi som ansvarlig bedrift legger til rette for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven bygger på FNs verdenserklæring om de 30 grunnleggende menneskerettighetene fra 1966.

Boliden Odda blir den første enheten i Bolidenkonsernet som iverksetter risikovurderinger og rutiner relatert til menneskerettigheter.

Lokal Compliance Officer (samsvarsansvarlig) i Odda er leder for HR og Kommunikasjon.

Henvendelser: Henvendelser eller mistanke om brudd på menneskerettigheter sendes til

Kristin Hovland Børve – kristin.borve@boliden.com

Vi skal svare skriftlig på henvendelser innen 3 uker, i større saker kan fristen utvides til 2 måneder.

Risikovurdering for Boliden Odda

Konsekvens	5					
	4		D, L	J	F2	
	3	B	A			
	2		Q		E	
	1					
			1	2	3	4
Sannsynlighet						

Risikomatriken benyttet i denne risikovurderingen avviker fra Bolidens standard risikomatrike, da konsekvensene ved brudd på menneskerettigheter kan bli svært alvorlig. Vi har vurdert de risikoene vi anser som aktuelle for Boliden Odda – merket med «Boliden Odda» under.

Risikovurderingen revideres årlig

Sannsynlighet:

5: Overhengende sannsynlig – vil med stor sannsynlighet inntreffe, med frekvens daglig/ukentlig

4: Sannsynlig – vil sannsynlig inntreffe, med frekvens en gang pr måned/år

3: Mulig – kan inntreffe, med frekvens en gang pr 1-10 år

2: Usannsynlig – usannsynlig at vil inntreffe, med frekvens en gang pr 10-100 år

1: Sjelden – nesten umulig, med frekvens en gang pr 100-1000 år

Konsekvens:

Rød: Høy til ekstrem risiko – krever umiddelbare tiltak og detaljert tiltaksplan

Gul: Medium risiko – krever oppfølging, tiltak kan utføres ved for eksempel vedlikeholdsstopp

Grønn: Lav risiko – følges opp gjennom rutiner og prosedyrer

Menneskerettighetsrisikoer

Resultatet av undersøkelser og analyser utført av Boliden sentralt, viste totalt sytten økte menneskerettighetsrisikoer, hvorav syv av disse ansees som noe mer fremtredende (med høyere risiko). Disse er, i tilfeldig rekkefølge:

- **A - Miljødeleggelse (helse og sikkerhet i samfunnet)** – se forklaring under
- **B - Økonomisk og sosiale forstyrrelser** (gjenbosetting, erverv og forvaltning av grunn) – se forklaring under
- **C - Innvirkning på urfolks rettigheter** – se forklaring under
- **D - Kjønnbasert vold** – se forklaring under
- **E - Diskriminering** – se forklaring under
- **F - Risikoer for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø** – se forklaring under
- **G - Angrep på menneskerettighetsforkjempere** – se forklaring under

Andre identifiserte risikoer som ikke ansees som fremtredende:

- **H - Manglende tilgang til system for utbedring av skadelige forhold** (Avvikssystem, whistleblower-system, rapportering av hendelser)
- **I - Manglende tilgang til utbedring av hendelse/skade** (samarbeid mellom bedrift og rammet part, delta i utbedringsarbeid/avviksbehandling)
- **J - Menneskerettighetsinnvirkning av den grønne omstillingen** – rettfærdiggjøring av skader på bla landområder, urfolksrettigheter som følge av behovet for mer sink, kobber, «grønne» industrivarer, grønnvasking
Boliden Odda: GZO medfører større sannsynlighet for støvbelastning som følge av graving/sprenging, større arbeidsbelastning for ansatte i både prosjekt og drift, og støynivået i nærområdet vil øke i en fase.
- **K - Bruk av overdreven makt av vaktfolk** – for eksempel utvinningsanlegg som leier inn vaktfolk kan risikere at disse utøver vold, trusler, tvang mot lokalsamfunnet ved demonstrasjoner mot utvinningsprosjektet
- **L - Transportutfordringer og trafiksikkerhet** – økt trafikk som følge av utbyggingsprosjekter, kan medføre forringelse av veikvalitet i avsideliggende områder, hvor veinettet ikke er dimensjonert for så mye trafikk. Det medfører også mer forurensing og støy for lokalbefolkningen – Odda: endring i kjøreruter, justere fartsgrenser, trafikkdirigering som følge av GZO – mange tiltak, men høy konsekvens
Boliden Odda: Som følge av GZO vil det bli endring i kjøreruter inne på bedriftsområdet. Det er nødvendig å justere fartsgrenser, gjerne også trafikkdirigering i perioder. Det er mange tiltak som følge av økt trafikk, men konsekvensene kan være alvorlige ved hendelser

Ytterligere risikoer som kan være aktuelle i leverandørkjeden, men ikke i Boliden sin kjernevirksomhet, er:

- **M - Tvangsarbeid** – tilbakeholding av lønn for arbeidsinnvandrere, menneskehandel
- **N - Barnearbeid**
- **O - Forverring av rettighetsbrudd i konfliktsensitive områder** – gruve- og smeltevirksomhet i verdikjeden som befinner seg i et konfliktfølsomt område, kan bidra til eller gi næring til en konflikt og hemme prosessen med forsoning. Dreier seg om områder hvor styringsmakten er svak, bestikkelser for sikkerhet er en nødvendighet for å ivareta arbeiderne, og kontroll på forsyningskjeden til et høyt priset metall som gull er dårlig.
- **P - Begrensninger på organisasjonsvirksomhet (fagforeningsfrihet)** – mest aktuelt for områder som har begrenset fagforeningsfrihet eller ikke tillater frivillig fagforeningsvirksomhet, som Kina, Latin-Amerika, Afrika, Sørøst-Asia og USA
- **Q - Bestikkelser og korrupsjon** – kan være aktuelt innenfor Bolidens kjernevirksomhet.
Boliden Odda: Vi vurderer det til lav sannsynlighet for bestikkelser og korrupsjon i Odda, samtidig

Disse risikoene er potensielle og det er ikke hensyntatt de retningslinjer og prosedyrer Boliden har for å redusere eller fjerne disse risikoene, da det var utenfor rammen for dette dokumentet.

Risikoer vi følger nøye med på:

A - Miljø-ødeleggelser (helse og sikkerhet i samfunnet)

Forklaring: Bolidens gruvevirksomhet produserer store mengder avfall, avgangsmasser og syreutslipp som krever betydelig varsomhet for å deponere uten å forårsake unødige kort- eller langsiktig skade på det omkringliggende miljøet, arbeiderne og lokalsamfunnene som er avhengige av det. Miljøforringelse inkluderer også støy og luftforurensning, da overskytende nivåer kan ha skadelige effekter på lokalbefolkningen og bidra til økonomiske og sosiale forstyrrelser

Eksempel: En dårlig vedlikeholdt avgangsdemning bryter, og skader en skog som var nøkkelkilden til økonomisk livsopphold for tømmerhogst for lokalsamfunn og møllebyer, så vel som karbonkompensasjon for Sverige. Påvirkningen krever flytting av flere landlige samfunn, og forstyrrelsen av hogstnæringen fører til arbeidsledighet og sosiale forstyrrelser i hele regionen.

Hvor i verdikjeden: Risikoen er til stede innenfor Bolidens kjernevirksomhet, men mer aktuelt i verdikjeden i dårligere regulerte områder av verden; Sør-Amerika, Afrika, Asia og land i tidligere Sovjetunionen

Boliden Odda: Boliden Odda deponerer avfall i fjellhaller. Det er lite sannsynlig at bedriften vil forårsake miljøforringelse. Vi har barrierer, vannrenseanlegg og overvåking som skal fange opp utslipp. Det er mer aktuelt med støy fra bedriften, det er støy vi har vurdert som mest sannsynlig i vår risikovurdering.

B - Økonomisk og sosiale forstyrrelser (gjenbosetting, erverv og forvaltning av grunn)

Forklaring: alvorlige brudd på menneskerettigheter kan oppstå via sosiale og økonomiske forstyrrelser forårsaket av ny gruve- eller smelteaktivitet eller utvidelser av eksisterende gruve- og smeltevirksomhet. Spesielt hvis disse prosessene utføres uten overholdelse av fritt og informert forhåndssamtykke (FPIC), med hensyn til urfolk. Gjør seg gjeldende når Bolidens eller våre forretningspartners virksomhet gjør de tidligere økonomiske eller sosiale aktiviteter til berørte lokalsamfunn eller interessenter umulig eller vanskelig (inkludert grunnerverv, gjenbosetting, forsvarlig eller uriktig deponering av kjemikalier og avfallsprodukter osv.) uten tilbørlig kompensasjon eller sanering for de berørte.

Eksempel på mulige brudd: Utvidelse av gruvevirksomhet i Nord-Sverige medfører omlegging av trekkruiter for reinsdyr. Dette fører til stress og vektnedgang for dyrene, som igjen fører til økonomiske konsekvenser for reineierne, samt trusler fra ikke-reineiere som er for gruveutbygging.

Hvor i verdikjeden: Risikoen er til stede innenfor Bolidens kjernevirksomhet, men mer aktuell i verdikjeden i dårligere regulerte områder i verden; Sør-Amerika, Afrika, Asia og land i tidligere Sovjetunionen.

Boliden Odda: Boliden Odda har forpliktet seg til å ikke gjennomføre kjøp eller utvikling av eiendomsarealer uten FPIC. Det er ikke bosetninger av urfolk i Odda.

C - Innvirkning på urfolks rettigheter

Forklaring: Gruvedrift og utvinningsindustri utføres regelmessig i landlige eller tynt befolkede områder som er hjemsted for urfolk og steder av kulturell betydning for dem. Dersom ikke fritt og informert forhåndssamtykke (FPIC) overholdes i disse områdene, kan det føre til uopprettelig fysisk, psykologisk eller kulturell skade. FNs erklæring om urfolks rettigheter nevner spesifikt FPIC når det gjelder urfolk, slik som samene i Nord-Skandinavia.

Eksempel: Utvidelse av gruvevirksomhet i Nord-Sverige kan medføre begrenset bruk av samenes landområder, omlegging av trekkruiter med mer

Hvor i verdikjeden: Gjelder ikke for Odda.

D - Kjønnbasert vold

Forklaring: Kjønnbasert vold er vanlig i områder hvor det foregår gruvedrift. Dette er landlige områder med overvekt av mannlige, gjerne arbeidsmigranter, arbeidere, som er avhengig av alkohol og sex-arbeidere for underholdning etter jobb.

Gruvedrift i seg selv har en kjønnbasert innvirkning på lokalsamfunnet, med en uforholdsmessig påvirkning blant kvinner. Dette gjelder spesielt i tradisjonelle eller patriarkalske samfunn, men økende alkoholmisbruk, vold og prostitusjon og medfølgende risiko for liv og helse.

Eksempel: Menn som jobber ved utvinningssted i Papa New Guinea frekventerer ofte hos lokale prostituerte. Slike utvinningssteder finnes gjerne i lavt befolkede områder, så mange av de prostituerte er offer for menneskehandel fra andre steder i Sør-Øst Asia, eller medlemmer fra lokalbefolkningen som er fysisk og økonomisk rammet av utvinningsprosjektet.

Hvor i verdikjeden: Kan forekomme i hele verdikjeden

Boliden Odda: Vi vurderer det som usannsynlig at dette er aktuelt ved Boliden Odda i dag. Det vil imidlertid komme stor tilførsel av midlertidig arbeidskraft for prosjektutbygging i GZO, som igjen kan medføre brudd på menneskerettigheter knyttet til kjønnbasert vold. Reguleres gjennom Boliden konsernets' Code of Conduct.

E - Diskriminering

Forklaring: Gruvedrift er en mannsdominert industri med historisk systematisk kjønnbasert diskriminering. Det gjelder for eksempel ved ansettelse, lønn, forfremmelse, ignorering av systematiske ulikheter mellom kjønn og diskriminering av virksomheter med kvinnelige eiere.

Gruvedrift i seg selv har en kjønnbasert innvirkning på lokalsamfunnet, med en uforholdsmessig påvirkning blant kvinner. Dette gjelder spesielt i tradisjonelle eller patriarkalske samfunn, men økende alkoholmisbruk, vold og prostitusjon og medfølgende risiko for liv og helse.

Virksomheter i verdikjeden i områder med etniske eller religiøse minoriteter, er områder med høyere risiko for diskriminering. Påvirkningen av den lokale økonomien som følge av utvinningsprosjekter, kan medføre skjevfordeling av økonomiske goder. Konsekvenser kan bli at goder blir politisk forfordelt for enkelte minoriteter, økende forskjeller mellom grupper og vold.

Eksempel: Etniske minoriteter er utsatt for systematisk diskriminering når det kommer til ansettelse, lønn og forfremmelse ved Bolidens svenske virksomheter. Men selskapet er uvitende om omfanget fordi svensk lov og fagforeninger forbyr innsamling av data om rase, etnisitet og religion blant ansatte.

Hvor i verdikjeden: Kan forekomme i hele verdikjeden, også blant forretningspartnere. Det er økt risiko i de områdene hvor Boliden og våre forretningspartnere ikke gjør tilstrekkelig for å måle, overvåke og evaluere deres påvirkning på grupper som er særlig utsatt for diskriminering blant de ansatte.

Boliden Odda: Vi vurderer det som noe sannsynlig at diskriminering kan forekomme i Odda med tanke på blant annet lønn, ansettelser og arbeidssted (avgrensninger på enkelte avdelinger for kvinner av fertilitetsmessige årsaker). Det foregår et kontinuerlig arbeid for å hindre slik diskriminering.

F - Risikoer for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (HMS)

Forklaring: Risikoen for arbeidsrelaterede skader finnes i alle Bolidens gruve- og smelteverk, i Bolidens internasjonale forsyningskjede. Risikoen finnes blant egne ansatte, men også underleverandører/kontraktører som er leid inn for å utføre arbeid. Noen av disse kan være internasjonale entreprenører, som ikke bare har fått utilstrekkelig opplæring i Bolidens HMS-prosedyrer, men er også gjerne utilstrekkelig opplært av egne arbeidsgivere.

HMS-risikoen er høyere i leverandørkjeden enn i Bolidens kjernevirksomhet. Grunnen til det er lokaliteten til deler av leverandørkjeden, som befinner seg i områder med dårligere standarder, mindre HMS-regulering enn det som er vanlig i Nord-Europa, liten eller ingen tilgang på helsetjenester og gode forsikringer. Det betyr at arbeidere i

leverandørkjeden vil oppleve mer alvorlige helsepåvirkninger og kan derfor i mindre grad realisere sine menneskerettigheter, enn for lignende hendelser innenfor Bolidens kjernevirksomhet.

Spredningen av Covid-19 er medvirkende til at helserisikoen innad i Bolidens kjernevirksomhet, også er høy i områder med god ventilering og høy vaksinasjonsgrad.

Eksempel: En underleverandør ved et Boliden-smelteverk bruker personale som ikke er tilstrekkelig opplært i bedriftens HMS-rutiner. I fare for sanksjoner for å ikke møte opp på jobb, stiller personen på jobb med forkjølelssymptomer. Symptomene viser seg å være Covid-19, og forårsaker et utbrudd blant øvrig personale i dagene før Boliden varsles om smitten.

Hvor i verdikjeden: Hele verdikjeden, internt og eksternt med leverandørkjeden

Boliden Odda (F2): Arbeidsrelaterte skader kan forekomme og konsekvensene kan være store om det skjer. Basert på siste års rapporterte hendelser hadde vi 6 fraværsskader (2021 – 5 intern og 1 for ekstern). Har vurdert risikoen høyere enn på gruppenivå, 4/4 er reelt for Boliden Odda

G - Angrep på menneskerettighetsforkjempere

Forklaring: Flertallet av myrdede menneskerettighetsforkjempere jobber med landrettigheter og spørsmål knyttet til utvinningsindustri. Dette er delvis fordi urfolk og andre mennesker som bor eller benytter seg av disse områdene, er marginalisert i lokalpolitiske systemer. Potensiell profitt og skatt kan få lokale eliter til å utøve vold mot de som demonstrerer mot utvinningsindustri. Offentlig tilgjengelig data viser at risikoen er størst i Latin-Amerika, men forekommer også i Sørøst-Asia og Afrika.

Angrep på menneskerettighetsforkjempere begrenser seg ikke til drap, men inkluderer også verbale angrep, trakassering, gjengjeldelse i deres lokalsamfunn eller deres jobb, juridiske trusler med mer. Ettersom klimaendringene fører til stadig mer omstridte tvister om arealbruk og utvinning, vil denne type påvirkning trolig øke innenfor Bolidens kjernevirksomhet.

Eksempel: En ny Boliden-gruve i Nord-Sverige er forsinket etter at FPIC-konsultasjoner med det lokale samiske miljøet tar lengre tid enn antatt. Når denne nyheten blir offentlig, er det en økning av trusler og ødeleggelse av eiendom mot samiske ledere og ikke-samiske samfunnsmedlemmer som ser på dem som «anti-utvikling».

Hvor i verdikjeden: Utvinning, gruver – vurdert som ikke aktuelt i Odda